

Sygn.akt III AUa 1232/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Elżbieta Zarzecka

Sędziowie: SO del. Marzanna Rogowska (spr.)

SA Barbara Orechwa-Zawadzka

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 stycznia 2015 r. w B.

sprawy z odwołania S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do wcześniejszej emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy S. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 22 maja 2014 r. sygn. akt IV U 1045/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od S. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sygn. akt III AUa 1232/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 4 marca 2013 r., wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 j.t.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.), odmówił S. K. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, ponieważ wymieniony nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Nadto organ rentowy stwierdził, że wnioskodawcy nie przysługuje emerytura na podstawie art. 24 ust 1 b ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ nie osiągnął wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 66 lat i 2 miesiące.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył S. K., wnosząc o uznanie jego pracy w warunkach szczególnych i przyznanie prawa do wnioskowanego świadczenia.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. Podniósł, że wnioskodawca nie wykazał żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach, a w aktach sprawy brak jest jakiegokolwiek dokumentu potwierdzającego pracę w takich warunkach.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu powyższego odwołania, wyrokiem z dnia 22 maja 2014 roku odwołanie oddalił. Sąd ten ustalił, że wnioskodawca S. K., ur. dnia (...), według organu rentowego udokumentował na dzień 1 stycznia 1999 r. 31 lat, 3 miesiące i 9 dni stażu ubezpieczeniowego, jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w tym funduszu, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Odwołujący po raz pierwszy z wnioskiem o przyznanie emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wystąpił w 2011 r. W oparciu o przedstawioną przez odwołującego dokumentację, organ rentowy decyzją z dnia 14 lipca 2011 r., odmówił przyznania skarżącemu prawa do emerytury. W następstwie zaskarżenia wskazanej decyzji przez wnioskodawcę, Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 21 września 2011 r. w sprawie o sygn. akt IV U 2176/11, oddalił odwołanie S. K., wskazując w uzasadnieniu orzeczenia, że skarżący nie udowodnił przesłanki rozwiązania stosunku pracy.

W dniu 5 lutego 2013 r. S. K. złożył ponowny wniosek o przyznanie emerytury, uzupełniając dotychczas zgromadzoną w aktach organu rentowego dokumentację dotyczącą jego zatrudnienia o świadectwo pracy z dnia 31 stycznia 2013 r. Organ rentowy decyzją z dnia 4 marca 2013 r., zaskarżoną w niniejszej sprawie, odmówił skarżącemu prawa do emerytury, gdyż odwołujący nie udokumentował wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wobec konieczności zweryfikowania dokonanej przez organ rentowy oceny charakteru zatrudnienia wnioskodawcy, Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe: zażądał akt osobowych skarżącego z okresu jego pracy w (...)SA, Centrum Logistyki Oddział (...) w O., przesłuchał świadków: J. S. (1), T. C., K. W., B. Z., I. R. (1), J. S. (2), przeprowadził dowód z przesłuchania strony oraz dopuścił dowód z akt tut. Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Olsztynie: w sprawie IV U 2176/11, dotyczącej odwołania S. K. od decyzji ZUS odmawiającej prawa do wcześniejszej emerytury, w sprawie IV U 771/11, której przedmiotem było odwołanie świadka T. C. od decyzji ZUS oraz w sprawie IV U 4433/13 z odwołania B. Z..

Sąd Okręgowy ustalił, że S. K. po ukończeniu w czerwcu 1968 r. (...) Szkoły Zawodowej dla Pracujących w O. oraz odbyciu od 1 września 1965 r. do 30 czerwca 1968 r. w Przedsiębiorstwie (...) w O. (obecnie (...) SA Centrum (...), Sekcja (...) Kadrami w O.) nauki zawodu w zawodzie ślusarz samochodowy, swój okres aktywności zawodowej rozpoczął zatrudnieniem we wskazanym zakładzie pracy od dnia 1 lipca 1968 r. na stanowisku montera samochodowego. W trakcie wykonywania pracy na wskazanym stanowisku, skarżący odbył zasadniczą służbę wojskową w okresie od dnia 24 kwietnia 1972 r. do dnia 1 maja 1974 r. Z kolei od dnia 2 maja 1974 r. wnioskodawca powrócił do Przedsiębiorstwa (...) i otrzymał angaż na stanowisko mechanika napraw pojazdów samochodowych. W 1977 r. skarżący odbył kurs spawania elektrycznego i uzyskał tytuł mistrza w zawodzie ślusarza samochodowego silników, zaś w 1978 r. uzyskał uprawnienia do obsługi wciągarek i dźwignic kategorii I-W.

Z dalszych ustaleń Sądu wynikało, że w dniu 18 października 1990 r. S. K. został mianowany na stanowisko mechanika samochodowego (zajmując od tego czasu stanowisko mechanika warsztatowego i mechanika warsztatu napraw całopojazdowych), zaś od dnia 1 sierpnia 1991 r. powierzono mu obowiązki mechanika napraw pojazdów samochodowych. Skarżący w dniu 1 września 1991 r. zawarł również umowę z zakładem pracy na przeprowadzanie praktycznej nauki w zawodzie mechanika napraw pojazdów samochodowych, zaś w 1992 r. ukończył kurs legalizacji prędkościomierzy i drogomierzy pojazdów. Od 1 listopada 1992 r. S. K. wykonywał pracę jako robotnik warsztatu, od 1 marca 1993 r. jako rzemieślnik, zaś z dniem 1 lipca 1994 r. zakres jego czynności został uzupełniony o obowiązki kontrolera jakości wykonywanych usług i zleceń w warsztacie remontowym. Od 1 lutego 1997 r. ponownie wykonywał obowiązki jako mechanik napraw pojazdów samochodowych. W 1997 r. skarżący był uczestnikiem kursu

dla kierowców wózków jednodniowych z napędem silnikowym, uzyskując w tym zakresie stosowne uprawnienia. Z dniem 12 października 1997 r. przestał być również pracownikiem mianowanym i stał się z mocy prawa pracownikiem zatrudnionym na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

Od 1 czerwca 2000 r. wnioskodawca pracował jako rzemieślnik, którego obowiązki z dniem 15 marca 2004 r. zostały poszerzone o montaż i demontaż skrzynek lokatorskich w budynkach mieszkalnych na terenie działalności zakładu pracy, zaś w 2006 r. został przeniesiony na tożsame stanowisko do Działu (...). Od dnia 15 grudnia 2008 r. skarżący pracował jako kierowca samochodowy do 3,5 tony.

Jak wynika z akt Sądu Okręgowego w Olsztynie, w sprawie o sygn. IVU 771/11 z odwołania świadka T. C. od decyzji ZUS odmawiającej prawa do wcześniejszej emerytury – T. C. wyrokiem z dnia 4 maja 2011 r. nabył prawo do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Sąd Okręgowy zaliczył do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych okres zatrudnienia T. C. w Poczcie Polskiej Centrum Logistyki Oddział (...) w O. od dnia 5 lipca 1976 r. do dnia 31 grudnia 1998 r.

Oceniając zasadność stanowiska skarżącego, Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności odwołał się do przepisów stanowiących podstawę materialnoprawną niniejszego rozstrzygnięcia. W myśl art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013, Poz.1440): ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 tej ustawy. Wymienione świadczenie przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa.

Natomiast zgodnie z art. 32 ust. 1 ww. ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Z kolei ust. 4 wymienionego przepisu określa, że wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). W myśl przepisów powołanego rozporządzenia, prawo do emerytury nabywa mężczyzna, który osiągnął wiek 60 lat i legitymuje się minimum 15- letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Przedmiotem sporu w sprawie była ocena prawa S. K. do emerytury w obniżonym wieku tj. spełnienie przez wnioskodawcę warunku posiadania stażu pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca nie otrzymał od zakładu pracy świadectwa pracy w warunkach szczególnych, wobec czego Sąd Okręgowy przeprowadził na okoliczność czasokresu i charakteru zatrudnienia wnioskodawcy dowody z zeznań świadków oraz z dokumentacji pracowniczej z okresu zatrudnienia w (...) SA Centrum (...), Oddział w O., a także przesłuchał wnioskodawcę w charakterze strony.

Zdaniem Sądu Okręgowego, zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwolił na stwierdzenie, by praca odwołującego we wskazywanych przez niego okresach – zarówno w świetle początkowego jego stanowiska od 1974 r. do 1992 r., oraz ostatecznego w całym okresie jego zatrudnienia w (...) SA Centrum (...), Oddział w O. - była przez niego wykonywana w szczególnych warunkach (do daty 31 grudnia 1998 r.).

Sąd I instancji wskazał, że aktywność procesowa skarżącego zmierzała do ustalenia, że wykonywana przez niego praca w ramach zajmowanych stanowisk mechanika napraw pojazdów samochodowych i rzemieślnika w rzeczywistości

odpowiada stanowiskom pracy w warunkach szczególnych zawartym w wykazie A (Dziale XIV poz. 12 i 14 oraz Dziale VIII poz. 2) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jak również w zarządzeniu Nr 33 Ministra Łączności z dnia 16 maja 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu łączności (wyszczególnionym w wykazie A, Dziale XIV, poz. 12 i poz. 14 pkt 2 oraz Dziale VIII poz. 2 pkt 1).

Zdaniem Sądu na tle przeprowadzonych w sprawie dowodów, nie sposób jednak było sformułować tezy, że rzeczywiste czynności podejmowane w ramach powierzonych mu przez pracodawcę stanowisk odpowiadają wyszczególnionym we wskazanych aktach prawnych stanowiskom pracy w warunkach szczególnych, a dodatkowo by wnioskodawca zrealizował przesłankę codziennej, 8-godzinnej, stałej pracy w takich warunkach. Dla rozstrzygnięcia powyższych kwestii kluczowe znaczenie miały zeznania świadków oraz akta osobowe skarżącego z (...), Centrum (...), Oddział w O..

Sąd pierwszej instancji wskazał, że z zeznań J. S. (1) wynikało, że pracował z wnioskodawcą na tej samej hali napraw. S. K. wykonywał różne zajęcia, a jego praca polegała między innymi na spawaniu (od czasu do czasu) oraz przeprowadzaniu tzw. jazd próbnych i wymianie paliwa. Świadek wskazał, że połowę dziennego wymiaru pracy zajmowała wnioskodawcy jazda próbna, w drugiej zaś połowie musiał pobrać paliwo z (...), włączyć do samochodu i pobrać akumulatory. Przyznał również, że nie może podać okresu, w którym wnioskodawca zajmowałby się jedynie spawaniem przez 8 godzin dziennie. W tym zakresie podobne w swej wymowie są również zeznania T. C., który wspólnie z wnioskodawcą reperował Ż., N., (...). Świadek potwierdził, że czynności skarżącego w tym zakresie polegały na objeżdżaniu samochodów, które wykonywał codziennie, przy czym miesięcznie naprawianych było 30 i więcej pojazdów. Odnosząc się do kwestii spawania, wskazał, że wnioskodawca pracował jako spawacz - blacharz nadwoziowy, a po 1990 r. wykonywał skrzynki lokatorskie, kasetki i kasy pancerne.

Natomiast świadek K. W., który wspólnie pracował z wnioskodawcą w warsztacie napraw samochodów ciężarowych, wskazał, że praca S. K. polegała na przygotowywaniu samochodu po przeprowadzonej naprawie, założeniu akumulatora, zalewaniu płynu i wykonaniu jazdy próbnej. Wskazał również, że w późniejszym okresie wnioskodawca wywoził złom, rozwoził przesyłki pocztowe. Pracował także w warsztacie napraw samochodowych jako blacharz. Stwierdził, że zakład pracy kierował pracowników do takiej pracy, na jaką aktualnie było zapotrzebowanie i na takie samochody, jakie trzeba było obsadzić danego dnia. Jednoznacznie stwierdził również, że w nowej bazie napraw pojazdów, która istnieje od 1972 r. lub 1973 r. nie było kanałów. Również świadek B. Z. potwierdził, że wnioskodawca przez dłuższy czas związany był z jazdami próbnymi, przy czym zatrudniany był także do zaopatrzenia, jeździł ciągnikiem i wózkiem widłowym. Przyznał, że na stacji obsługi w nowej bazie nie było kanałów, a korzystano z podnośników. Z kolei z zeznań J. S. (2) wynika, że wnioskodawca początkowo pracował przy remontach silników samochodowych marki S., później zaś jako kierowca samochodów po naprawach głównych, a jego zadania w tym zakresie polegały na sprawdzeniu sprawności pojazdu po remoncie i wykonaniu regulacji silnika. Wypowiadając się w kwestii wykonywania obowiązków spawalniczych, wskazał, że wnioskodawca pracował jako spawacz gdy zakończyły się jazdy próbne i kapitalne remonty, ciął wówczas złom i wywoził go, spawał również nadwozia typu S., jednak nie potrafił powiązać tych faktów z konkretnymi datami. Swoje zeznania skonstruował, że wszyscy pracownicy pracowali tam „gdzie ich posłano”.

Zeznania świadków w tym zakresie w ocenie Sądu Okręgowego były przekonujące, wiarygodne i w sposób jednoznaczny obrazowały czynności podejmowane przez skarżącego na stanowiskach monterów samochodowego, następnie mechanika samochodowego oraz rzemieślnika i jako takie zasługują na uwzględnienie. Podkreślenia wymaga, że ubezpieczony w toku procesu nie kwestionował zeznań świadków. Nie składał też żadnych zastrzeżeń na tle formułowanych przez nich tez, dotyczących charakteru i okoliczności jego pracy. Natomiast zeznania I. R. (2) nie przyczyniły się do odtworzenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie. Świadek - zajmująca aktualnie stanowisko dyrektora Regionalnego Ośrodka Doradztwa (...) - nie posiadała wiedzy odnośnie rzeczywistych obowiązków wykonywanych przez skarżącego w okresie jego zatrudnienia w Poczcie Polskiej SA.

Sąd Okręgowy spostrzegł, że przywołane relacje osób współpracujących z wnioskodawcą są de facto kompatybilne z twierdzeniami samego S. K., z których wynika, że po zakończeniu praktycznej nauki zawodu, do jego obowiązków

należała naprawa silników samochodów S., a które kontynuował również po odbyciu służby wojskowej w 1974 r. Następnie, od 1977 r. do jego zadań należało wykonywanie tzw. jazd próbnych oraz dowóz paliwa, a także wywożenie złomu samochodem S., a także pracował jako spawacz przy nadwoziach. Na tle przeprowadzonych dowodów Sąd Okręgowy podkreślił, że jakkolwiek zajmowane przez skarżącego stanowiska nominalnie określone były w świadectwie pracy z dnia 31 stycznia 2013 r. jako monter samochodowy i mechanik samochodowy, to jego obowiązki w tym okresie nie były jednorodne. Zakres jego obowiązków obrazują zeznania świadków, z których wynika, że zlecane przez zakład pracy obowiązki wynikały z aktualnej potrzeby pracodawcy. Odnosząc powyższe ustalenia do oceny charakteru zatrudnienia w kontekście przepisów dotyczących wykazu stanowisk pracy w warunkach szczególnych, Sąd I instancji zwrócił uwagę na wykaz A, stanowiący załącznik Nr 1 do Zarządzenia Ministra Łączności Nr 33 z dnia 16 maja 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych zakładach pracy resortu łączności. W pkt 14 pkt 2 tego wykazu wskazano jako pracę w szczególnym charakterze prace przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych. Pomijając już w tym miejscu fakt, że jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, S. K. tylko w początkowym okresie swojego zatrudnienia (nie odpowiadającym 15 letniemu stażowi) pracował przy naprawie silników, Sąd pierwszej instancji stwierdził, że odwoływanie się do treści wskazanego zarządzenia jako materialnej podstawy rozstrzygnięcia nie jest możliwe. Sąd Okręgowy podziela bowiem stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone m. in. w wyroku z dnia 16 grudnia 2004r. (II UK 79/04 OSNP 2005/14/214), z dnia 20 października 2005r. (I UK 41/05 OSNP 2006/19-20/306), że zarządzenie ministra wydane na podstawie upoważnienia zawartego w § 1 ust. 2 wyżej wymienionego rozporządzenia nie jest źródłem prawa materialnego, bowiem nie mieści się w kategorii źródeł powszechnie obowiązującego prawa wymienionych w Konstytucji. Wykazy resortowe muszą być zatem dostosowane do treści tego załącznika, w którym zawarty jest kompletny wykaz stanowisk pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Gdy zatem określają one tego rodzaju stanowiska pracy niezgodnie z załącznikiem do rozporządzenia, nie wywołują skutków przewidzianych w art. 32 ustawy. Zarządzenie Nr 3 Ministra Łączności z dnia 16 maja 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu łączności (Dz. Urz. z 1983 r. Nr 3, poz. 32), zaliczające mechanika napraw pojazdów samochodowych do prac wykonywanych w szczególnych warunkach jest sprzeczne z wymienionymi przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. i wykracza poza granice upoważnienia z § 1 ust 2 tego rozporządzenia. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że z wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wynika, że nie każda praca mechanika samochodowego uprawnia do wcześniejszego wieku emerytalnego. Otóż z dobrodziejstwa cytowanego rozporządzenia może skorzystać jedynie mechanik, który wykonywał prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych (vide wykaz A dział XIV poz. 16 rozporządzenia). Wykładnia przytoczonego zapisu powinna być dokonywana łącznie z § 2 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia, zgodnie z którym okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Innymi słowy mówiąc wnioskodawca powinien stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywać prace mechanika w kanale remontowym. Tymczasem zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala na dokonywanie w tym zakresie ustaleń korzystnych dla skarżącego. Z zeznań świadków nie wynika bowiem, aby skarżący wykonywał jakiegokolwiek naprawy w kanałach remontowych, a wręcz relacje świadków wskazują, że od 1973 r. w nowej bazie remontowej nie było kanałów.

Sąd Okręgowy nie podzielił również stanowiska odwołującego, że praca S. K. polegająca na wykonywaniu prób drogowych pojazdów ciężarowych typu S., odpowiadała pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony wyszczególnionym w załączniku do cytowanego wyżej rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w wykazie A dziale VIII w punkcie 2. Sąd I instancji zauważył, że w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, skarżący wykonywał pracę polegającą na tzw. próbach drogowych przez 3-4 godziny dziennie, każdym samochodem jeździł ok. 20-30 km. Przez resztę dobowego wymiaru czasu pracy, odbierał akumulator i paliwo z (...), sprawdzał cały samochód. Powyższe wskazuje, że wykonywanie przez skarżącego

obowiązków w ramach tzw. jazd próbnych nie realizuje zatem przywołanej przesłanki stałości zatrudnienia w tym charakterze, które również nie było wykonywane w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z tożsamyh powodów Sąd nie zaliczył ubezpieczonemu jako pracy w warunkach szczególnych jego prac spawalniczych wykonywanych w ramach zajmowanego stanowiska mechanika, a potem rzemieślnika. Sąd Okręgowy wskazał, że z zeznań świadków wynika, że skarżący wykonywał w okresie od 1977 r. prace spawacza- blacharza samochodów, natomiast po ustaniu obowiązków związanych z tzw. jazdami próbnymi od początku lat 90-tych jego obowiązki polegały na spawaniu skrzynek lokatorskich, kasetek i kas pancernych. Zdaniem Sądu wykonywana przez skarżącego praca spawacza nie realizuje również kryterium wynikającego z § 2 ust 1 cytowanego rozporządzenia. Zeznania samego wnioskodawcy wskazują, że prace spawalnicze, wykonywane od 1977 r., po ukończeniu kursu spawalniczego, dzielił z innymi obowiązkami, w tym również z jazdami próbnymi, dowozem paliwa, wywozem złomu, czy też z innymi czynnościami zleconymi przez kierownika (zeznania S. K. k. 48). Wnioskodawca twierdził bowiem stanowczo, że jazdy próbne wykonywał w latach 1974 – 1992 i domagał się wcześniejszej emerytury z tytułu tej pracy.

Natomiast prace spawalnicze wykonywane w ramach stanowiska rzemieślnika polegające na spawaniu skrzynek lokatorskich, również nie stanowiły jedynych jego obowiązków zawodowych. W tym bowiem czasie wnioskodawca był także zgrzewaczem, mył części, jak i jeździł wózkiem widłowym (vide: zeznania S. K. k. 48). Zeznania świadków wskazują również, że rzeczywisty zakres obowiązków wnioskodawcy zależał od aktualnej potrzeby pracodawcy. K. W. jednoznacznie stwierdził, że „rzemieślnik robił to co mu kazano np. porządki na podwórku” (k.32), zaś B. Z. odnosząc się do tego okresu zatrudnienia skarżącego wskazał, że wnioskodawca „mył części do skrzynek pocztowych i jak była potrzeba to montował je u lokatorów”

W tym zakresie Sąd I instancji nie podzielił zeznań T. C., z których wynika, że S. K. „nic innego nie robił tylko 8 godzin dziennie spawał, ponieważ są one sprzeczne z zeznaniami samego wnioskodawcy. Sam świadek legitymuje się świadectwem wykonywania prac w warunkach szczególnych wystawionym przez Poczta Polska SA, Centrum (...), Oddział w O. z dnia 26 października 2010 r. Wobec świadka wydany został również wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie, IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 4 maja 2011 r., zmieniający decyzję ZUS i zaliczający mu okres pracy w szczególnych warunkach od 5 lipca 1976 r. do 31 grudnia 1998 r. i przyznający prawo do emerytury od 23 listopada 2010 r. Stwierdzić jednak należy, że sytuacja świadka w zakresie jego uprawnień emerytalnych nie jest porównywalna do sytuacji procesowej skarżącego i nie może stanowić wyłącznej podstawy do korzystnego rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Analizując bowiem wykaz stanowisk zajmowanych przez świadka, w powiązaniu z wynikającymi ze świadectwa pracy w szczególnych warunkach okresami tej pracy wskazanymi przez zakład pracy, stwierdzić należy, że w okresach tych świadek zajmował stanowisko blacharza- spawacza (vide: k-9, k-15 akt osobowych T. C.). Tymczasem skarżący takiego stanowiska nigdy nie zajmował. Wystawienie świadkowi przez zakład pracy świadectwa pracy w szczególnych warunkach, wskazuje również, że gdyby taki charakter miało zatrudnienie S. K., to również skarżący byłby w posiadaniu takiego dokumentu.

Biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie Sądu Okręgowego, zebrany w sprawie materiał dowodowy nie potwierdził wymaganego stażu pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych, uprawniającego do nabycia prawa do emerytury, w rozumieniu obowiązujących przepisów ubezpieczeniowych. Powyższego nie podważają zeznania świadków, z których wynika, iż wnioskodawca otrzymywał dodatek z tytułu pracy w szkodliwych warunkach (vide: zeznania K. W. k.32). Należy podkreślić, że celem tego dodatku jest zrekompensowanie pracownikowi zagrożenia i uciążliwości wynikających z wykonywania danej pracy. Jednak ich otrzymywanie nie jest tożsamy z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach. Wskazać bowiem należy, że o uprawnieniu do wcześniejszej emerytury decyduje łączne ściśle spełnienie wszystkich warunków określonych w art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 z późn. zm.), a nie przekonanie pracownika, że praca była wykonywana w szczególnym charakterze lub warunkach (por. wyrok SN z dnia 6 grudnia 2010 r., sygn. akt II UK 140/10, LEX nr 786382; wyrok SN z dnia 14 grudnia 2009 r., sygn. akt I UK 218/09, LEX nr 577817). W sytuacji zatem ustalenia, że S. K. nie legitymuje się okresem pracy w warunkach szczególnych wynoszącym co najmniej 15 lat,

nieuprawnionym byłoby przyznanie mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy jak w sentencji wyroku orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

S. K. zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu :

I. naruszenie prawa materialnego, mianowicie:

- art. 184 ust 1 w związku z art. 32 ust 1 i 4 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2009 nr 153 poz. 1227) - poprzez niewłaściwe zastosowanie i oddalenie odwołania ubezpieczonego, a tym samym odmowę przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, w związku z nieuprawnionym przyjęciem przez Sąd I instancji, że S. K. nie legitymuje się okresem pracy w warunkach szczególnych - podczas gdy odwołujący spełnił warunki nabycia tego prawa, tzn. wykazał co najmniej 15 letni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych, na co wskazują przedstawione szczegółowo w uzasadnieniu niniejszej apelacji argumenty oraz zebrane w sprawie dowody, w tym przede wszystkim zeznania przesłuchanych w sprawie świadków, przedłożone przez ubezpieczonego dokumenty oraz konkludujące z powyższymi dowodami zeznania ubezpieczonego;

- naruszenie § 1 pkt 1 i 2 oraz § 2 ust 1 w zw. z § 4 ust 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.) - poprzez błędną wykładnię wskazanych przepisów oraz uznanie, iż stanowiska pracy, na których ubezpieczony faktycznie wykonywał powierzone mu przez pracodawcę obowiązki nie znajdują odzwierciedlenia w wykazie A do ww. rozporządzenia i nie uprawniają do zaliczenia okresu pracy w warunkach szczególnych, a nadto, że ubezpieczony nie spełnił warunku wykonywania pracy w sposób stały i w pełnym wymiarze

- podczas gdy z ww. przepisów w sposób jednoznaczny wynika, iż stanowiska, na których ubezpieczony faktycznie wykonywał powierzoną mu pracę znajdują odzwierciedlenie w wykazie A wspomnianego rozporządzenia {dokładnie dział XIV poz. 12 i 14 oraz dział VIII poz. 2 - mechanik pojazdów samochodowych przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych; spawacz; kierowca samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony}. Zaś wykonywana przez ubezpieczonego na ww. stanowiskach praca wykonywana była stale i w pełnym wymiarze - bowiem powyższe przepisy nie mogą być interpretowane w ten sposób, że tylko praca przez 8 godzin dziennie w charakterze np. kierowcy samochodu powyżej 3,5 tony lub przykładowo praca przez 8 godzin przy spawaniu (gdy oba stanowiska ujęte są w wykazie prac w warunkach szczególnych) mogą być zaliczone do pracy w szczególnych warunkach, a już wykonywanie w ciągu 8 godzin na zmianę obu tych prac uniemożliwia zaliczenie takiej pracy do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych - co w konsekwencji powinno prowadzić od uznania, iż ubezpieczony w spornym okresie pracował przez co najmniej 15 lat stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach, a zatem jest osobą uprawnioną do nabycia świadczeń emerytalnych w wieku niższym niż powszechnie obowiązujący;

- art. 108 ust. 1 i 3 w zw. z art. 106 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220) w zw. z § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 44, poz.318) - poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy Ubezpieczony po odbyciu w okresie od 25.04.1972 r. do 15.04.1974 r. służby wojskowej, powrócił w dniu 2 maja 1974 r., do pracy u dotychczasowego pracodawcy ((...)S.A.), na dotychczasowym stanowisku mechanika pojazdów samochodowych, czym wypełnił warunek wynikający z ww. przepisów, zgodnie z którym, okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby pod warunkiem zachowania terminów, o których mowa m.in. w art. 106 ust. 1 ustawy, tj. zgłoszenia powrotu

do zakładu pracy w celu podjęcia zatrudnienia najpóźniej w ciągu trzydziestu dni od dnia zwolnienia ze służby. Powyższe zaś uzasadnia zaliczenie ww. okresu służby wojskowej do okresu pracy w warunkach szczególnych;

II. naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, w szczególności:

- art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 217 § 1 kpc w zw. z art. 227 § 1 kpc - poprzez brak wszechstronnego zbadania sprawy oraz oddalenie wniosku dowodowego ubezpieczonego w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu BHP na okoliczność, czy rodzaj pracy, stanowisko i warunki, w których praca była wykonywana przez S. K. w okresie od 1 lipca 1968 r. do 31 grudnia 1998 r., była pracą w warunkach szczególnych w zakładzie pracy (...)S.A. w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. i Zarządzenia nr 33 Ministra Łączności z dnia 16 maja 1983 r., - mimo określenia różnych stanowisk pracy w świadectwie pracy z dnia 31 stycznia 2013 r., (zastrzeżenie od protokołu na podstawie art. 162 k.p.c. zgłoszone zostało przez pełnomocnika ubezpieczonego na rozprawie w dniu 22 maja 2014 r.), a także uznanie, iż zarządzenia resortowe nie są źródłem prawa materialnego, bowiem nie mieszczą się w kategorii źródeł powszechnie obowiązującego prawa wymienionych w Konstytucji, w związku z czym w ocenie Sądu nie mogą stanowić podstawy do ustalenia wykonywania przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych, podczas gdy zarządzenia resortowe mają znaczenie w sferze dowodowej, albowiem z faktu, że właściwy minister ustalił w podległych i nadzorowanych zakładach pracy, że dane stanowisko pracy jest stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach, może płynąć domniemanie faktyczne, że praca na tym stanowisku w istocie wykonywana była w takich warunkach,

- a w konsekwencji dokonanie przez Sąd pierwszej instancji pobieżnej oceny materiału dowodowego i niepełnych ustaleń faktycznych, z których wyprowadził nieuprawnione wnioski. Ustalenia te, w konfrontacji z treścią dowodów zgromadzonych w sprawie, nie pozostawiają wątpliwości, że wyrok zapadł przedwcześnie, w stanie sprawy niedostatecznie wyjaśnionej do rozstrzygnięcia, co w rezultacie doprowadziło do przekroczenia przez Sąd Okręgowy w Olsztynie granic swobodnej oceny zebranego materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że praca wykonywana przez Pan S. K. w okresie od 01.07.1968 r. do 31 grudnia 1998 r., nie stanowiła pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze i na tej podstawie odmowę przyznania mu prawa do wcześniejszej emerytury;

Wskazując na powyższe zarzuty, apelujący wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w całości i zaliczenie ubezpieczonemu S. K., jako pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze okresu od 01 lipca 1968 r. do 31 grudnia 1998 r. i na tej podstawie przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury oraz zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów procesu;

ewentualnie:

- uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów postępowania za obie instancje - w związku z zarzutami procesowymi (art. 386 § 4 k.p.c.).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz właściwie zastosował przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Sąd Apelacyjny w całości podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne oraz wykładnię przepisów dokonaną przez ten Sąd. Sąd Okręgowy nie dopuścił się również zarzuczanych uchybień procesowych, w szczególności naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Istota niniejszej sprawy sprowadzała się do ustalenia, czy na dzień 1 stycznia 1999 r. S. K. legitymował się wymaganym co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach i czy w związku z tym spełniał przesłanki do przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W celu dokonania oceny stanu faktycznego w niniejszej sprawie, w pierwszej kolejności należy odnieść się do art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm., zwana dalej: ustawa emerytalna). Zgodnie z tym przepisem, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu niższego wieku emerytalnego (przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40), jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz posiadają niezbędny okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Warunkiem uzyskania emerytury wcześniejszej jest również nieprzystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa (art. 184 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS zawiera definicję pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach, stanowiąc, iż jest nim pracownik zatrudniony przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne bądź otoczenia. Zgodnie z art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. W tym względzie ww. ustawa odsyła do przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43). W myśl § 2 ust. 1 powołanego aktu, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Z kolei § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 rozporządzenia określa przesłanki, których łączne spełnienie przez pracownika, warunkuje nabycie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach tj. osiągnięcie wieku emerytalnego wynoszącego: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz wykazanie wymaganego okresu zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że apelujący o przyznanie prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszy Ubezpieczeń Społecznych występował uprzednio w roku 2011 r.. Rezultatem pierwszego wniosku było wydanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzji z dnia 14 lipca 2011 r., o odmowie prawa do wcześniejszej emerytury. Wyrokiem wydanym z dnia 21 września 2011 r. Sąd I instancji oddalił odwołanie wnioskodawcy.

W sprawie bezsporne jest, iż wnioskodawca ukończył 60 rok życia, jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w tym funduszu za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa, a na dzień wejścia w życie ustawy emerytalnej posiadał ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Sporne okazało się natomiast osiągnięcie przez ubezpieczonego minimalnego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do podniesionego w apelacji zarzutu naruszenia przepisu prawa procesowego art. 217 § 1 k.p.c. należy uznać go za niezasadny. Przepis ten jest źródłem uprawnień strony, a nie źródłem obowiązków sądu, określającym negatywne skutki prawne powstające dla strony w razie zaniechania skorzystania przez nią z przysługujących jej uprawnień. Sąd nie może więc dopuścić się naruszenia art. 217 § 1 k.p.c. Skarżący w ramach tego zarzutu kwestionował zasadność oddalenia przez Sąd pierwszej instancji wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu BHP na okoliczność ustalenia czy rodzaj pracy, stanowisko, warunki w których

była wykonywana praca wnioskodawcy w spornych okresach była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych. Na podstawie tak sformułowanego zarzutu domyślać się można, że w istocie skarżący zarzuca naruszenie § 3 art. 217 k.p.c, a nie § 1. Do naruszenia art. 217 § 3 k.p.c dochodzi bowiem wówczas gdy sąd oddali wniosek dowodowy strony powołany na okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia, lub gdy te okoliczności nie zostały wyjaśnione zgodnie z wynikiem zgodnym z twierdzeniami strony, która dowód zgłosiła. Jednakże wbrew wywodom skarżącego przeprowadzenie w przedmiotowej sprawie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu BHP nie było niezbędne. Praca w warunkach szczególnych, to w istocie określona sytuacja faktyczna, natomiast o kwalifikacji prawnej decyduje sąd, a nie biegły (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2014 r., III UK 196/13, LEX nr 1540140). Do obowiązku Sądu rozstrzygającego kwestię wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w myśl § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - należy samodzielne ustalenie, jakie prace wykonywał wnioskodawca i czy prace te należy zaliczyć do prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a jedynie wyjątkowo - można skorzystać w tej kwestii z opinii biegłego. (wyrok z dnia 30 marca 2000 r. II UKN 446/99, Lex Polonica nr 352214, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 24 sierpnia 2010 roku, III AUa 487/2010, LexPolonica nr 2461834, Orzecznictwo Sądów Apelacji B. (...) str. 96). Należy podkreślić, iż materiał dowodowy zgromadzony w sprawie: zeznania świadków, odwołującego oraz akta osobowe wnioskodawcy stanowiły wystarczającą podstawę do prawidłowego określenia zakresu powierzonych mu obowiązków. W świetle powyższego nie zasługiwał na uwzględnienie również zarzut naruszenia art. 227 § 1 k.p.c.

Za nietrafny należy również uznać zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Przepis art. 233 § 1 k.p.c. uprawnia sąd do oceny wiarygodności mocy dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału. Jak wiadomo zgodnie z utrwalonym orzecznictwem art. 233 §1 k.p.c. przepis ten zawiera nakaz - nie doznający wyjątku, aby wyrażona ocena w aspekcie wiarygodności dokonana była na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału w sprawie oraz uwzględnienia wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2002 r. IV CKN 1256/00 lex nr 80267 ; wyrok SN z dnia 26 stycznia 2000 r. III CKN 562/98 (...); postanowienie SN dnia 23 stycznia 2002 r. II CKN 691/99 LEX nr 54339, Prok.i Pr.-wkl. (...)). W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji przeprowadził wszechstronne postępowanie dowodowe, tj. przeprowadził dowody z dokumentów oraz dowody z zeznań świadków oraz zeznań wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony i dokonał trafnych ustaleń faktycznych. Nadto ocena materiału dowodowego została dokonana przez Sąd pierwszej instancji w sposób bezstronny, zgodnie z zasadami wiedzy i logicznego rozumowania oraz doświadczeniem życiowym. Zarzut naruszenia swobodnej oceny dowodów nie może polegać wyłącznie na przedstawieniu przez stronę ustaleń alternatywnych, musi bowiem dla swej skuteczności podważać podstawy tej oceny z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 kwietnia 2004 r., IV CK 274/03). Sąd Okręgowy tymczasem w sposób trafny i uprawniony czyni pełne ustalenia faktyczne w oparciu o cały zebrany materiał dowodowy poddany krytycznej ocenie tego Sądu w granicach art. 233 § 1 k.p.c.

W zarzutach apelacji wnioskodawca kwestionuje niezaliczenie przez Sąd Okręgowy do okresów pracy w warunkach szczególnych podczas zatrudnienia w (...) S.A. Centrum (...), Sekcja (...) Kadrami w O. w okresie od 1 lipca 1968 r. do 31 grudnia 1998 r.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, analiza materiału dowodowego w postaci akt osobowych wnioskodawcy w okresie pracy w (...) S.A. Centrum (...), Sekcja (...) Kadrami w O., zeznań świadków, zeznań wnioskodawcy w spornym okresie nie pozwala uznać, aby odwołujący świadczył pracę w szczególnych warunkach. Z świadectwa pracy z dnia 31 stycznia 2013 r. (k. 4 akt ZUS) wynika, że wnioskodawca, zatrudniony w tym przedsiębiorstwie w spornym okresie, zajmował następujące stanowiska: uczeń praktycznej nauki zawodu montera samochodowego (od 1 września 1965 r. do 30 czerwca 1968 r.), monter samochodowy (od 1 lipca 1968 r.), mechanik samochodowy (od 2 maja 1974 r.), robotnik warsztatu (od 1 listopada 1992 r.), rzemieślnik (od 1 marca 1993 r.), mechanik (od 1 lutego 1997 r. do 31.05.2000 r.), rzemieślnik (od 106.2000 r.), kierowca samochodowy do 3,5 tony (od 15.12.2008 r.). Pracodawca w odniesieniu do

powyższego całego okresu zatrudnienia nie wystawił wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Odnosząc się do pierwszego okresu pracy wnioskodawcy w (...) SA Centrum (...), Sekcja (...) Kadrami w O. od 1 lipca 1968 r., 30 kwietnia 1974 r.) na stanowisku monter samochodowego wskazać należy, że zgromadzone w sprawie dokumenty pracownicze nie potwierdzają faktu wykonywania przez niego pracy w warunkach szczególnych. Z zeznań świadka J. S. (3) wynika, że w tym okresie wnioskodawca był w brygadzie wykonującej kapitalne naprawy samochodów marki S. (k. 15) Również świadek J. S. (2) wskazał, że wnioskodawca początkowo pracował przy remontach silników samochodowych marki S. (k. 47). Natomiast z zeznań świadka J. S. (2) wynikało, że odwołujący w tym okresie pracował jako monter podwoziowy w kanałach, naprawiając wszystkie typy S. (k. 67 v). Natomiast świadek K. W. wskazał, że wnioskodawca od 1965 r. pracował jako mechanik, spawacz, wszystko robił (k. 32v). Z zeznań Z. R. wynika, że wnioskodawca pracował jako mechanik samochodowy, a na warsztacie były dwa kanały (k. 72). Powyższe koresponduje z wyjaśnieniami odwołującego, w których stwierdził, że jego praca w tym okresie polegała na naprawie silników samochodów S., którą kontynuował również po odbyciu służby wojskowej w 1974 r. K. W. podkreślił również, iż kanały remontowe były w starej bazie do 1973 r., w nowej bazie kanałów remontowych nie było (k. 32v)

Trafnie Sąd I instancji ustalił, iż w trakcie wykonywania pracy na wskazanym stanowisku, skarżący odbył zasadniczą służbę wojskową w okresie od dnia 24 kwietnia 1972 r. do dnia 1 maja 1974 r. W 1977 r. skarżący odbył natomiast kurs spawania elektrycznego i uzyskał tytuł mistrza w zawodzie ślusarza samochodowego silników, zaś w 1978 r. uzyskał uprawnienia do obsługi wciągarek i dźwignic kategorii I-W.

W drugim etapie pracy odwołującego, po powrocie z odbywania służby wojskowej tj. od dnia od 2 maja 1974 r. do dnia od 30 września 1992 r. wnioskodawca zajmował stanowisko mechanika pojazdów samochodowych. W angażu z dnia 8 maja 1974 r. wskazano, iż S. K. został zaszeregowany na stanowisko mechanika pojazdów samochodowych (k. 19 akt osobowych). Również z angażu z 1978 r.- 1980 r. wynika, iż powierzone mu zostały obowiązki mechanika napraw pojazdów samochodowych w miejscu (k. 34,36, 38, 40, 41, 42 akt osobowych). Natomiast angaże późniejsze od 1984 r. wskazują na wykonywanie przez odwołującego pracy jako pracownik zaplecza technicznego (k. 50 akt osobowych), pracownik warsztatów (51 akt osobowych), mechanik samochodowy (k. 62, 64, 65, 67, 68 akt osobowych), mechanik warsztatowy (k. 71), mechanik napraw pojazdów samochodowych (k. 74 76 akt osobowych). Z zakresu obowiązków wnioskodawcy wynikało, że do jego obowiązków należało słuchowe badanie zespołów samochodowych ze szczególnym uwzględnieniem badania pracy silnika, wykonanie wszelkich prac monterskich związanych z naprawą samochodów, wykonanie naprawy podzespołów oraz ich wymiany, trasowanie, docieranie oraz pasowanie części według wymaganej dokładności, prowadzenie pojazdów samochodów w celu wprowadzenia na stanowisko obsługowe oraz w czasie jazd próbnych (k. 81 v akt osobowych).

Analiza materiału dowodowego dotycząca tego okresu pracy wnioskodawcy nie pozwoliła na ustalenie jednak, że jego zakres obowiązków ograniczał się tylko do wykonywania typowych obowiązków mechanika samochodowego. Do jego zadań należało bowiem także wykonywanie tzw. jazd próbnych samochodów ciężarowych, dowóz paliwa, a także wywożenie złomu samochodem S., a także pracował jako spawacz przy nadwoziach, oraz jako instruktor nauki zawodu. Świadczą o tym wyjaśnienia wnioskodawcy i zeznania świadków. Sam odwołujący przesłuchany w charakterze strony przed Sądem I instancji (k. 47 v - 48.) wskazał, że po wojsku pracował w silnikowni, naprawiał silniki i inne podzespoły. Natomiast od 1977 r. po ukończeniu kursu spawania wykonywał czynności spawalnicze i był zabierany na jazdy próbne albo na dowóz paliwa lub wywoził złom samochodem S.. Na jeździe próbnej jak podał wnioskodawca przejeżdżał około 20-30 km. Odnosząc się do kwestii dokonywania jazd próbnych, odwołujący wyjaśnił, że początkowo dostawał do objeżdżenia 25 litrów paliwa na każdy samochód, co wystarczało na ok. 20 km. Objazd mógł trwać od 1,5 do 2,5 godziny (k. 14v)

Z treścią akt osobowych oraz zeznań wnioskodawcy korelują zeznania świadków. I tak świadek J. S. (1) pracujący z wnioskodawcą na tej samej hali napraw wskazał, że S. K. wykonywał różne zajęcia, a jego praca polegała między innymi na spawaniu, przeprowadzaniu próbnych jazd drogowych i wymianie paliwa. Świadek wskazał, że połowę dziennego wymiaru pracy zajmowała wnioskodawcy jazda próbna, w drugiej zaś połowie musiał pobrać paliwo z (...),

włać do samochodu i pobrać akumulatory. Przyznał również, że nie może podać okresu, w którym wnioskodawca zajmowałby się jedynie spawaniem przez 8 godzin dziennie (k. 15). Z zeznań T. C., wynikało, że wnioskodawca pracował jako spawacz – blacharz nadwoziowy, został oddelegowany do jazd próbnych po przejściu poprzedniego pracownika na emeryturę. Jazdy próbne były codzienne. Potwierdził, że czynności skarżącego w tym zakresie polegały na objeżdżaniu samochodów, które wykonywał codziennie, przy czym miesięcznie naprawianych było 30 i więcej pojazdów. Świadek ów podkreślił, iż od 1974 r. ruszyła baza, w której nie było kanałów (k. 15). Natomiast świadek K. W., który wspólnie pracował z wnioskodawcą w warsztacie napraw samochodów ciężarowych, wskazał, że praca S. K. polegała na przygotowywaniu samochodu po przeprowadzonej naprawie, założeniu akumulatora, zalewaniu płynu i wykonaniu jazdy próbnej. Jazda próbna zajmował wnioskodawcy 3- 4 godziny dziennie (k. 32v). Również świadek B. Z. potwierdził, że wnioskodawca przez dłuższy czas związany był z jazdami próbnymi, przy czym zatrudniany był także do zaopatrzenia, jeździł ciągnikiem i wózkiem widłowym, ciął złom i wywoził pracował też jako spawacz gdy skończyły się jazdy próbne. Przyznał, że na stacji obsługi w nowej bazie nie było kanałów, a korzystano z podnośników (k. 33v). Zbliżone wnioski wynikają także z zeznań J. S. (2), który wskazał, że wnioskodawca pracował jako kierowca samochodów po naprawach głównych, a jego zadania w tym zakresie polegały na sprawdzeniu sprawności pojazdu po remoncie i wykonaniu regulacji silnika. Wypowiadając się w kwestii wykonywania obowiązków spawalniczych, wskazał, że przez pewien czas wykonywał obowiązki spawacza robót budowlanych – wymiar czasu przy spawaniu zależał od danej potrzeby. Dodatkowo wnioskodawca dowoził paliwo z G..

Odnosząc się do dalszego okresu zatrudnienia wnioskodawcy od 1 listopada 1992 r. do 31 grudnia 1998 r, wskazać należy, że ze świadectwa pracy wynika, że w analizowanym spornym okresie S. K. był zatrudniony na stanowisku robotnika warsztatu, rzemieślnika oraz mechanika. Mimo twierdzeń apelującego brak jest podstaw do uznania, że w tym okresie pracował jedynie na stanowisku spawacza. Stanowisko takie nie znajduje potwierdzenia ani w zeznaniach świadków ani też w dokumentacji osobowej. Treść angaży również wskazują, że wnioskodawca był zatrudniony w tym okresie na stanowisku robotnika warsztatu, rzemieślnika, a od 1997 r. – mechanika napraw pojazdów samochodowych. Dodatkowo z aneksu do zakresu czynności z dnia 17 czerwca 1994 r. wynika, że S. K. otrzymał dodatkowe obowiązki jako kontroler jakości wykonywanych usług i zleceń w warsztacie remontowym. (k. 84 akt osobowych.) W zakresie do tego okresu świadek K. W. podał, że w późniejszym okresie wnioskodawca wywoził złom, rozwoził przesyłki pocztowe. Pracował także w warsztacie napraw samochodowych jako blacharz. Świadek ten jednoznacznie stwierdził, że „rzemieślnik robił to co mu kazano np. porządki na podwórku”. B. Z. odnosząc się do tego okresu zatrudnienia skarżącego wskazał, że wnioskodawca mył części do skrzynek pocztowych i jak była potrzeba to montował je u lokatorów, pracował też jako spawacz, ciął złom i wywoził (k. 33v). Sam wnioskodawca wskazywał, że w tym okresie głównie wykonywał skrzynki na listy, ale też był zgrzewaczem, mył części i wozził wózkiem widłowym. Słusznie Sąd Okręgowy nie dał wiary zeznaniom T. C., w zakresie w jakim wskazywał, że wnioskodawca niczego innego nie robił, tylko przez 8 godzin spawał. Powyższe twierdzenia świadka są sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Wnioskodawca wywodzi w apelacji, iż jego praca w okresie od 1 lipca 1968 r. do 31 grudnia 1998 r. w P. P. S.A. Centrum (...), Sekcja (...) Kadrami w O. zalicza się do prac zgodnych z wykazem A (Dział XIV poz. 12 i 14 oraz Dział VIII poz. 2) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jak również w zarządzeniu Nr 33 Ministra Łączności z dnia 16 maja 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu łączności.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji doszedł do prawidłowego wniosku, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na dokonanie ustalenia, aby w spornym okresie zatrudnienia od dnia od 1 lipca 1968 r. do 31 grudnia 1998 r. S. K. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w myśl przepisów w/w rozporządzenia.

Podkreślić należy, iż wymogi stawiane przez ustawodawcę, które należy spełnić w celu uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, należy interpretować ściśle. W celu skutecznego ubiegania się o to świadczenie należy spełnić m.in. przesłankę wykonywania prac wymienionych w wykazie A, stanowiącym załącznik do w/w rozporządzenia, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku, stosownie do

wymogu wynikającego z § 2 ust. 1 w/w rozporządzenia. Ugruntowany jest pogląd, że tylko praca w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze na stanowiskach wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. wykonywana stale i w pełnym wymiarze uzasadnia skorzystanie z uprawnienia do wcześniejszej emerytury. Praca w szczególnych warunkach to przy tym praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 września 2007r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325; z dnia 19 września 2007r., III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z dnia 6 grudnia 2007r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 22 stycznia 2008r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75; z dnia 24 marca 2009r., I PK 194/08, LEX nr 528152; z dnia 6 czerwca 2011r., (...) 393/10, LEX nr 950426).

W tym miejscu warto podkreślić, iż Sąd Apelacyjny w pełni podziela przywołany przez apelującego pogląd Sądu Najwyższego, iż dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008/21-22/325; z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008/21-22/329; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009/5-6/75).

Zeznania świadków przesłuchanych przez Sąd I instancji, którym prawidłowo Sąd pierwszej instancji dał wiarę, dowodzą, iż wnioskodawca w omawianym okresie zatrudnienia nie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych. W ocenie Sądu Apelacyjnego praca wnioskodawcy na stanowisku monter samodzielnego i mechanika pojazdów samochodowych nie spełnia wymogu określonego w § 2 ust. 1 w/w rozporządzenia. Z materiału dowodowego wynika, że odwołujący wykonywał w tym zakładzie pracy wiele rodzajów prac jak naprawa samochodów typu S., jazdy próbne, praktyczna nauka zawodu, dowóz paliwa, wywóz złomu. W ocenie Sądu Apelacyjnego ustalony zakres faktycznie wykonywanych czynności przez S. K. na stanowisku mechanika czy monter samodzielnego nie dają podstaw, aby zakwalifikować te okresy pracy do prac wskazanych w Wykazie A Dział XIV poz. 14 - Prace przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych. Warto w tym miejscu powtórzyć za Sądem I instancji, że za pracę mechaników samochodowych w warunkach szczególnych uznaje się zgodnie z wykazem A dział XIV poz. 16 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych i szynowych. Zatem nie każda praca na stanowisku mechanika czy monter samodzielnego podlega zaliczeniu do pracy w szczególnych warunkach. Jednak decydujące kryterium opiera się na rodzaju faktycznie powierzonych i wykonywanych prac. W tym przypadku zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala uznać, iż wnioskodawca będąc zatrudnionym na tych stanowiskach pracował w warunkach szczególnych wykonując prace wykonywane w kanałach remontowych. Podkreślenia wymaga fakt, że w zakładzie pracy wnioskodawcy były tylko dwa kanały remontowe i istniały one tylko do 1973 r. Jak wynikało bezsprzecznie z materiału dowodowego w nowej bazie brak było kanałów. Z zeznań świadka B. P. wynikało, że było kilka brygad mechaników, którzy musieli wykonywać prace w 2 kanałach (k. 66). Przy tym należało mieć również na uwadze, że wnioskodawca wykonywał również szereg innych powierzonych mu czynności. Wobec powyższych okoliczności brak jest podstaw do uznania, że wykonywał stale i w pełnym wymiarze prace mechanika w kanałach remontowych.

Odnosząc się do okresu od 1977 r., kiedy wnioskodawca uzyskał uprawnienia do świadczenia pracy na stanowisku spawacza elektrycznego wskazać należy, że z całą pewnością wnioskodawca nie pracował też stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako spawacz, gdyż spawanie stanowiło jedną z wielu wykonywanych przy produkcji form czynności i stąd nie można było zakwalifikować jego pracy do prac o jakich mowa w stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. wykazie A, Dziale XIV. poz. 12 (prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym). Podkreślić należy, że dokumenty z akt osobowych wnioskodawcy nie wskazywały

na wykonywanie przez niego pracy spawacza. Brak jest bowiem jakiegokolwiek odniesienia co do tego stanowiska w angażach. Jednakże jak wskazuje materiał dowodowy, w szczególności zeznania świadków i samego wnioskodawcy jak również ze względu na posiadanie wymaganego uprawnienia, odwołujący niewątpliwie dokonywał czynności spawania. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, ani w okresie od 3 maja 1977 r. do dnia 31.10.1992 r. ani też w okresie późniejszym od 1.11.1992 r. do 31.12.1998 r. nie była to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Materiał dowodowy, w tym zeznania samego wnioskodawcy wskazuje jednoznacznie, że w tym pierwszym okresie wykonywał inne czynności jak jazdy próbne, dowóz paliwa, wywóz złomu, praktyczna nauka zawodu czy też z inne czynnościami zleconymi przez kierownika. W drugim ze wskazanych okresów do jego zakresu obowiązków oprócz pracy rzemieślnika polegające na spawaniu skrzynek lokatorskich, należało zgrzewanie, mycie części, jeżdżenie wózkiem widłowym jak też kontrola jakości wykonywanych usług i zleceń w warsztacie remontowym. Reasumując powyższe, należy przytoczyć pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 29 stycznia 2008 r. I UK 192/07 (OSNP 2009 nr 5-6, poz. 79), że określenie "prace przy spawaniu", zawarte w pkt 12, Działu XIV wykazu A rozporządzenia z 1983 r., obejmuje prace wykonywane w przebiegu procesu spawania, co nie oznacza, że w pojęciu tym zawierają się wszystkie prace, także niezwiązane z przebiegiem spawania, wykonywane na innych stanowiskach pracy.

Brak też jest przesłanek ku temu, aby wykonywaną w spornym okresie pracę polegającą na próbach drogowych pojazdów ciężarowych typu S., uznać zgodnie z wnioskiem odwołującego za prace z Wykazu A Działu VIII poz. 2 tj. prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Jak słusznie uznał Sąd I instancji odwołujący wykonywał pracę polegającą na tzw. próbach drogowych przez 3-4 godziny dziennie, każdym samochodem jeździł ok. 20-30 km. Natomiast przez resztę dobowego wymiaru czasu pracy, odbierał akumulator i paliwo z (...), sprawdzał cały samochód. Jak wyjaśnił sam wnioskodawca jazda próbna samochodu wynosiła około 20 km i mogła trwać od 1,5 do 2,5 godziny. Słusznie uznał Sąd Okręgowy, że wykonywanie przez apelującego tzw. jazd próbnych nie realizowało przesłanek zawartych w § 2 ust. 1 cytowanego rozporządzenia.

Konkludując, Sąd Apelacyjny nie kwestionuje, że część czynności wykonywanych przez wnioskodawcę była pracą w warunkach szczególnych, jednakże jak już wskazano wyżej nie spełniały one warunku stałości i wykonywania w pełnym wymiarze czasu pracy. Podkreślić należy, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze należy wyklądać ściśle. W konsekwencji, charakter pracy wykonywanej przez ubezpieczonego nie może posiadać jedynie znamion pracy w szczególnych warunkach i być wypadkową prac przyporządkowanych do poszczególnych działów tego rozporządzenia, które pozwolą wyprowadzić wniosek, że świadczona przez wnioskodawcę praca jest pracą w szczególnych warunkach.

W świetle powyższych rozważań za niezasadny należało uznać podniesiony przez apelującego zarzut naruszenia naruszenie § 1 pkt 1 i 2 oraz § 2 ust 1 w zw. z § 4 ust 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd pierwszej instancji prawidłowo nie zaliczył do stażu pracy w warunkach szczególnych także okresu służby wojskowej, którą wnioskodawca odbywał od 24 kwietnia 1972 r. do 1 maja 1974 r. W tym przedmiocie prawidłowo nie został zastosowany art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 44, poz. 220 ze zm.) stanowiący, iż pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w dniu powołania do tej służby, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia u tego pracodawcy w zakresie wszystkich uprawnień wynikających ze stosunku pracy. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 czerwca 2006r., sygn. akt III UK 5/06 oraz uchwałę z dnia 16 października 2013 r. II UZP 6/13 także stwierdził, że okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia. Zgromadzone w sprawie dowody (angaże znajdujące się w aktach osobowych k. 16, 19 akt osobowych) jednoznacznie wskazują, że wnioskodawca został powołany do służby wojskowej podczas zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w O. (obecnie (...)) S.A. Centrum (...), Sekcja (...) Kadrami

w O.) na stanowisku monter samochodowego. Po odbyciu służby wrócił do pracy do dotychczasowego pracodawcy w określonym w/w przepisem terminie i od dnia 2 maja 1974 r. objął stanowisko mechanika napraw samochodowych. Zdaniem Sądu Apelacyjnego z uwagi na fakt, że wnioskodawca zarówno przed powołaniem do wojska jak i po powrocie nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach brak było podstaw do zaliczenia okresu służby wojskowej do okresu pracy w warunkach szczególnych.

Reasumując, ustalony przez Sąd Okręgowy zakres faktycznie wykonywanych czynności wnioskodawcy w okresie pracy w (...) S.A. Centrum (...), Sekcja (...) Kadrami w O. nie daje podstaw do zaliczenia tego okresu zatrudnienia jako pracy w szczególnych warunkach, gdyż ani prace przy spawaniu (Wykaz A dział XIV poz. 12), prace kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze powyżej 3,5 tony (Wykaz A dział VIII poz. 2) oraz prace w kanałach remontowych (Wykaz A Dział XIV poz. 16) nie były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (stosownie do wymogu określonego w § 2 ust. 1 w/w rozporządzenia).

Wobec prawidłowej oceny materiału dowodowego i trafnych ustaleń faktycznych, iż S. K. nie legitymuje się wymaganym co najmniej 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych nie zasługuje na uwzględnienie zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów prawa materialnego tj. art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w pkt I sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., art. 99 k.p.c. oraz § 11 ust. 2 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013, poz. 490) – pkt II sentencji wyroku.